Kako iskoristiti deset dana zul-hidžeta

[Bosanski]

عشر ذي الحجة: فضلها والعمل فيها

[اللغة البوسنية]

Elvedin Pezić

ألودين بزيتش

Pregledao: Grupa studenata

مراجعة: جماعة من الطلبة والدعاة

Pomoćni ured za dawu pri Rebwi – Rijad

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بالرياض

1428 – 2008

islamhouse.com

Kako iskoristiti deset dana zul-hidžeta

Kazao je Allahov Poslanik, podstičući muslimane na činjenje dobra u ovim danima, u prvih deset dana zul-hidždžeta: "Ne postoje dani u kojima je činjenje dobrih djela draže Allahu od ovih dana", misleći na prvih deset dana zul-hidždžeta. Rekli su ashabi: "Pa čak ni borba na Allahovom putu?" Rekao je: "Ni borba na Allahovom putu!" Nastavio je: "Osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu boreći se svojim tijelom i imetkom, i ne vrati ništa od toga." (Buharija i dr.) Da li smo sada svjesni veličine vremena koje nam je na pomolu? Vrijeme koje mnogi nisu doživjeli, a dali bi sve što su posjedovali da su samo još jednom doživjeli tu veliku sezonu. Da li je ovo jedini argument koji ukazuje na vrijednost ovih dana?, upitat će neko. Nije.

Mnogo je drugih argumenata koji ukazuju na vrijednost ovih dana. Na vrijednost ovih dana ukazuje hadis Allahovog Poslanika: "Ne postoje veličanstveniji dani kod Allaha, niti dani u kojima su dobra djela draža Allahu od ovih deset dana, mnogo u njima Allaha spominjite et-tehlilom (izgovarajući riječi la ilahe illellahu), et-tekbirom (veličanjem Allaha izgovarajući riječi Allahu ekber), et-tehmidom (zahvalom Allahu riječima elhamdulillahi)." (Hadis je zabilježio imam Taberani sa dobrim lancem prenosilaca, kao što je to potvrdio šejh Albani.) Na vrijednost ovih dana ukazuje i činjenica da se Uzvišeni Allah u Kur'anu zaklinje ovim vremenom: "Tako mi zore i deset noći" (Fedžr, 1.-2.). Ibn Kesir je spomenuo u komentaru ovog ajeta riječi Ibn Abbasa, r.a., da su to noći prvih deset dana zul-hidždžeta. Više puta u tekstovima smo spominjali da Allahova zakletva nekim od Njegovih stvorenja ukazuje na veličinu tog stvorenja. Uzvišeni Allah se ne kune osim velikim i vrijednim stvorenjima. Uzvišenom Allahu je dozvoljeno da se zakune nekim od Svojih stvorenja, dok Njegovim stvorenjima nije dozvoljeno da se zakunu osim Allahom (bilo kojim Njegovim imenom) ili nekim od Njegovih svojstava. Insan k'o insan, u svojoj radoznalosti postavi pitanje: Da li postoji neka mudrost u tome što je Allah odabrao baš ovih deset dana? Islamski učenjaci pokušali su da daju odgovor na to. Kazao je hafiz Ibn Hadžer u "Fethu": "Mislim da je razlog odlikovanja deset dana zul-hidždžeta zato što su u njima sakupljeni svi temeljni ibadeti: namaz, post, sadaka, hadždž, a to nije slučaj ni sa bilo kojim drugim vremenom."

Upitan je šejhul-islam Ibn Tejmijje o deset dana zul-hidždžeta da li su bolji od deset zadnjih dana mjeseca ramazana, pa je odgovorio: "Dani deset dana zul-hidždžeta bolji su od zadnjih deset dana mjeseca ramazana, a noći zadnje trećine ramazana bolje su od noći deset dana zul-hidždžeta." Zamislite da su dani koji su pred nama bolji od dana zadnje trećine ramazana, koje mi maksimalno pokušavamo iskoristiti!

Da li smo ikada postavili sebi pitanje: Da li sam zahvalan Allahu na tome što me je poživio do ove velike sezone, do vremena za koje bi umrli dali cijeli dunjaluk da ga požive? Nama u tome treba da bude pouka. Da li je iskazivanje zahvale na taj način što mjesec dana ranije planiramo gdje ćemo slaviti Novu godinu, praznik u kojem se toliko grijeha počini?! Toliko grijeha u danima koji su najodabraniji dani tokom cijele godine. Žalosno je da muslimani više pažnje posvećuju tom prazniku nego oni čiji taj praznik i jeste. Naša djeca tokom cijele godine željno očekuju i sanjaju o Djedu Mrazu i novogodišnjem paketiću. Nisu oni krivi! Krivi su njihovi roditelji što ih nisu naučili da se paketići kupuju za Bajram, a ne za Novu godinu.

Ako se u našim srcima probudila želja za iskorištavanjem ove velike sezone za koju nismo znali, i niko nam ne može garantovati da li ćemo je ponovo doživjeti, evo nekoliko savjeta kako da na najbolji način popunimo to vrijeme.

Prvo: Čovjek koji vjeruje u Allaha nada se susretu s Njime i sprema se za Dan polaganja računa, trebao bi da u ovim danima poveća činjenje dobrih djela općenito Bez razlike o kojem dobrom djelu se radilo, bilo veliko ili malo, prezreno u očima ljudi, treba maksimalno pokušati da vrijeme popuni činjenjem dobrih djela. Na to nam ukazuje općenitost riječi Allahovog Poslanika: "Ne postoje dani u kojima je činjenje dobrih djela draže Allahu od ovih dana." Svako dobro djelo je dobrodošlo u ovim

danima. Problem je u nama i našim ambicijama, tj. kada se nama kaže da činimo bilo kakvo dobro djelo, mi to shvatamo da ne treba činiti ništa.

Drugo: Ove dane treba iskoristiti u pokajanju Uzvišenom Allahu
Ove blagoslovljene dane čovjek bi trebao da iskoristi i da njima obnovi ugovor pokornosti sa Uzvišenim Allahom. Da se prisjeti koristi pokajanja i povratka Uzvišenom Allahu. Da se prisjeti da Allah voli pokajnike, da se raduje njihovom pokajanju, da je obećao da će loša djela pokajnika pretvoriti u dobra. Da se prisjetimo argumenata koji ukazuju na obaveznost pokajanja svim ljudima, bez razlike kojem staležu pripadali.

Treće: Obavljanje hadždža i 'umre

Oni koji imaju mogućnost u ovim danima da odu i da obave hadždž i 'umru zasigurno bi učinili veliko djelo. Koliko je samo hadisa u kojima Allahov Poslanik podstiče na obavljanje hadždža i 'umre! Allahov Poslanik je kazao: "Za primljen hadždž ne postoji druga nagrada osim Džennet." (Dobrim – hasen ga je smatrao šejh Albani.) Zar Allahov Poslanik nije, također, kazao: "Kontinuirano obavljajte hadždž i 'umru, zaista oni brišu siromaštvo i grijehe kao što kovački mijeh čisti željezo od nečistoće." (Nesai od Ibn Abbasa, r.a., vjerodostojnim ga je smatrao šejh Albani.) Ako svemu tome pridodamo da će čovjek prilikom obavljanja hadždža i 'umre imati priliku da klanja u haremu Kabe, u kojem je namaz vredniji od stotinu hiljada namaza obavljenih na drugom mjestu, to biva dodatni faktor koji u čovjeku budi želju za obavljanjem hadždža i 'umre.

Četvrto: Velikim stepenom pohvaljenosti smatra se post ovih dana
Mnogo je argumenata koji ukazuju na vrijednost posta općenito, ako na to dodamo blagoslov ovog vremena i da je bila praksa Allahovog Poslanika da posti ove dane, onda shvatamo zašto je ulema kazala da je post ovih dana na visokom stepenu pohvaljenosti. Preneseno je od supruga Allahovog Poslanika da je Poslanik postio

devet dana zul-hidždžeta. Prenosi se od supruga Allahovog Poslanika da je Poslanik postio: dan Ašure, devet dana zul-hidždžeta i tri dana u svakom mjesecu. (Hadis je zabilježio imam Nesai, njegovu vjerodostojnost potvrdio je šejh Albani.) A što se tiče devetog dana zul-hidždžeta – dana Arefata – o postu tog dana došli su posebni hadisi. Kazao je Allahov Poslanik, kada je upitan o postu na dan Arefata (devetom danu zul-hidždžeta): "Iskupljuje od grijeha prošlu i narednu godinu." (Muslim i dr.) Kako je Allahova milost prema nama velika, kako sa naizgled malehnim djelima možemo zaslužiti oprost malih grijeha kojih svako od nas ima i za izvoza!
Ako bi neko postavio pitanje: Šta je sa hadisom Aiše u kojem kaže da nikada nije vidjela Allahovog Poslanik da posti deset dana zul-hidždžeta? (Muslim i dr.) Odgovor je više nego jednostavan: ona je prenosila ono što je znala, i to ne znači negiranje suprotnog. Druge supruge prenose da su ga vidjele da posti u tim danima. Slično tome je pitanje mokrenja stojeći. Aiša, r.a., kazala je: "Ko vam bude kazao da je Poslanik mokrio stojeći ne vjerujte mu, nije mokrio osim čučeći." (Nesai, njegovu vjerodostojnost potvrdio je šejh Albani.) A Huzejfe, r.a., prenio je ono što je on vidio, da je Poslanik mokrio stojeći. Svako prenosi ono što je vidio, i nema kontradiktornosti između hadisa. Dozvoljeno je jedno i drugo, sa pojašnjenjima koja je spomenula ulema vezano za ovo pitanje i spajanje prividno kontradiktornih hadisa.
Deseti dan zul-hidždžeta je Bajram kada nije dozvoljeno postiti po konsenzusu islamskih učenjaka. Na to ukazuje hadis Omera, r.a., da je Poslanik zabranio da se posti dan u kojem je Bajram. (Buharija i Muslim)

Peto: Donošenje tekbira

Ove blagoslovljene dane trebalo bi iskoristiti u donošenju tekbira, veličanju Uzvišenog Allaha. Dvije su vrste donošenja tekbira u ovim danima.
Prva vrsta: opći tekbiri, koji su propisani tokom cijelog ovog perioda. Imam Buharija zabilježio je predaju da su Ibn Omer i Ebu Hurejre, r.a., u ovim danima izlazili na pijacu, pa bi donosili tekbire, pa bi cijela pijaca počela sa njima da veliča Allaha.
Druga vrsta: posebni tekbiri, koji se donose nakon farz-namaza. Počevši od sabaha devetog dana zul-hidždžeta pa sve do ikindija-namaza zadnjega dana Mine. Po ovom pitanju postoji razilaženje među učenjacima, ovo je, po meni, najjače mišljenje.

Šesto: Klanje kurbana

Od dobrih djela koja se mogu učiniti u ovim blagoslovljenim danima je klanje kurbana. Dovoljno je vrijednosti za klanje kurbana što je to bila neprestana praksa Allahovog Poslanika. Također, hadis Allahovog Poslanika: "Ko ima mogućnost pa ne zakolje kurban neka se ne približava našoj musalli (mjestu obavljanja namaza)." (Hadis je zabilježio imam Ibn Madže, dobrim – hasen ga je smatrao šejh Albani.)

Treba ukazati na činjenicu da je u našem narodu proširen velik broj slabih hadisa koji ukazuju na vrijednost klanja kurbana, koji su mnogo više poznati nego oni koji su vjerodostojni. Jedan od njih je da će kurbani nositi njihove vlasnike preko Sirat-ćuprije. Hadis o tome je mnogo slab (daif-džidden) i ne može se koristiti kao šerijatski argument, pa čak ni kod onih učenjaka koji su dozvolili rad po slabim hadisima, jer su i oni postavili uvjete za postupanje po slabom hadisu, a jedan od uvjeta je da slabost hadisa nije velika. Također, hadisi da će vlasnik kurbana imati za svaku dlaku dobro djelo, da za krv kurbana nagrada bude upisana prije nego što krv padne na zemlju, da je to najbolje djelo koje čovjek može učiniti prvog dana Kurban-bajrama. Kolika je važnost klanja kurbana govori nam činjenica da je većina učenjaka smatrala da je klanje kurbana pritvrđeni sunnet, dok je bilo i onih koji su smatrali da je to obaveza onima koji su imućni.

Mnogo je dobrih djela koja bi čovjek trebao da čini i da prakticira tokom ovih dana. U nastavku ćemo spomenuti samo neka djela, podsjećanja radi, bez spominjanja dokaza koji ukazuju na njihovu vrijednost:

- mnogo upućivanje dove, ne zaboravljajući na braću, rodbinu, prijatelje, a posebna pažnja i dova za stanje ummeta,

- dobročinstvo roditeljima,

- obilazak rodbine, prijatelja, poznanika, braće u vjeri,

- učenje Kur'ana i podučavanje drugih Kur'anu,

- klanjanje dnevnih i noćnih nafila,

- sjedenje u džamiji između namaza, a naročito sjedenje u džamiji od sabaha do izlaska sunca, i klanjanje dva rekata nakon izlaska sunca,

- učenje zikrova, posebno poslije namaza, pred spavanje, jutarnji i večernji,

- obilazak bolesnika,

- udjeljivanje sadake, posebna pažnja prema iznemoglim osobama, hudovicama i jetimima,

- pozivanje ljudi u Allahovu vjeru, pojašnjavanje propisa Allahove vjere onima kojima je potrebno,

- maksimalno čuvanje od grijeha, naročito onih koji su veliki, a u očima mnogih postali su sitniji od mušice, kao što je gibet (ogovaranje), nemimet, laž, gledanje u ono što nije dozvoljeno, kamata, mito.

To su samo neka djela koja bismo mogli da činimo tokom ovih dana, a bitno u svemu tome jeste da čovjek očisti namjere, odnosno da sve što čini bude iskreno radi Uzvišenog Allaha. Kazali su učenjaci prvih generacija: "Koliko je malih djela (u očima ljudi) a njih je iskrenost učinila velikim, a koliko je velikih djela (u očima ljudi) a njih je neiskrenost učinila malehnim."